

Cysyniadau Allweddol

- Cysylltiadau â phobl, lleoedd a chymunedau
- Dwyieithrwydd mewn byd amlieithog
- Defnyddio ieithoedd
- Hunaniaeth ac ymdeimlad o berthyn
- Cymharu ieithoedd
- Hanes ieithoedd
- Sgiliau cyfryngu

Maes Dysgu a Phrofiad: Iaith, Llythrennedd a Chyfathrebu

Mae ieithoedd yn ein cysylltu â'n gilydd. (D1)

Mae ieithoedd yn ein cysylltu â phobl, lleoedd a chymunedau. Mae'r Maes hwn wedi'i gynllunio i sicrhau bod dysgwyr, fel dinasyddion Cymru ddwyieithog mewn byd amlieithog, yn gallu defnyddio Cymraeg, Saesneg ac ieithoedd eraill mewn cyd-destun lluosieithog. Mae profiadau dysgu iaith ystyrllon yn mynd law yn llaw â dysgu am ein hunaniaeth ddiwylliannol ein hunain yn ogystal â hunaniaeth ddiwylliannol pobl eraill. Gall ymwneud â'r Maes hwn felly feithrin balchder dysgwyr yn eu hymdeimlad o hunaniaeth a pherthyn i Gymru yn ogystal â'r byd.

Drwy godi ymwybyddiaeth o amrywiaeth ieithoedd o oedran cynnar, y nod yw galluogi dysgwyr i adnabod tebygrwydd rhwng ieithoedd a gwerthfawrogi'r gwahaniaethau rhyngddyn nhw. Gall dysgu a phrofiad yn y Maes hwn gefnogi dysgwyr i feithrin dealltwriaeth o darddiad, esblygiad a nodweddion amrediad o ieithoedd. Mae hyn yn rhoi cyfleoedd iddyn nhw i feithrin eu creadigrwydd, ynghyd â chyfres o sgiliau sy'n cynnwys sgiliau cyfryngu, hyblygrwydd ac empathi.

Sut allwn ni wneud hyn yn real a thynnu ar brofiadau'r dysgwyr a'r gymuned?

- Creu cyswllt gyda chartref yr henoed. Ymweld â'r cartref i sgwrsio a chanu.
- Creu cyswllt gydag ysgol mewn rhan arall o Gymru/ rhan arall o'r byd. Cysylltu drwy ebost a thrwy Skype.
- Cymryd rhan yn Eisteddfod yr Urdd.
- Gwersyll Glan Llyn.
- Eisteddfod Dangos Doniau yr ysgol – perfformio a/neu wyllo.
- Dathlu Dydd Gwyl Dewi.
- Dathlu Wythnos Cymru Cŵl.
- Dathlu Diwrnod Miwsig Cymru
- Ymweld â chastell Harlech ar ddiwrnod Owain Glyndwr.
- Ysgrifennu erthygl yn Llafar Bro.
- Cyfrannu yn ysgrifenedig i gylchlythyrau'r ysgol.
- Cyd-weithio ar brosiectau lleol efo'r Dref Werdd.
- Gweithgareddau rygbi a beicio.
- Canu a pherfformio i'r gymuned, e.e. yn y capel/eglwys/Goleuo 'Stiniog.
- Trefnu ffair Nadolig ac Haf
- Gwadd enwogion lleol

Pa brofiadau allai gefnogi'r dysgu?

- Canu
- Ysgrifennu gwahanol ffurfiau, e.e. erthygl/llythyr/deialog/sript/gwahoddiadau
- Defnyddio ebost
- Gwyllo ffilm/clip fideo/drama
- Chwarae rôl
- Amser Cylch
- Makaton
- Gwaith ymchwil – yr iaith Gymraeg mewn ysgolion yn Oes Fictoria (a'r Welsh Not).
- Cyfweld person gwadd
- Cynnal sgwrs ffôn
- Cyfieithu

Cysylltiadau gyda MDAph / DHSB eraill

Celfyddydau Mynegiannol:

Mae ymateb a myfyrio, fel artist ac fel cynulleidfa, yn rhan hanfodol o ddysgu yn y celfyddydau mynegiannol.

Mae creu yn cyfuno sgiliau a gwybodaeth, gan dynnu ar y synhwyr, ysbrydoliaeth a dychymyg.

Y Dyniaethau:

Mae ymholi, archwilio ac ymchwilio yn ysbrydoli chwilfrydedd am y byd, ei orffennol, ei bresennol a'i ddyfodol.

Iechyd a Lles:

Mae'r ffordd rydym yn ymwneud â dylanwadau cymdeithasol yn siapio pwy ydyn ni, ac yn effeithio ar ein hiechyd a'n lles.

Mae cydberthnasau iach yn hanfodol ar gyfer ein lles.

Cyfleoedd i gynnwys themâu trawsgwricwlaidd

Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb

Rhyngweithio ag eraill

Cynnal cydberthynas ag eraill

Amrywiaeth:

Adnabod tebygrwydd a gwahaniaethau rhwng ieithoedd

Sut mae'r datganiad yn cefnogi'r pedwar diben?

Dysgwyr uchelgeisiol, galluog

Cyfranwyr mentrus, creadigol

Unigolion iach, hyderus

Dinasyddion egwyddorol, gwybodus

<p>Dysgwyr uchelgeisiol, galluog sy'n:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gosod safonau uchel iddyn nhw eu hunain ac yn chwilio am heriau ac yn eu mwynhau • datblygu corff o wybodaeth ac sydd â'r sgiliau sydd eu hangen i gysylltu'r wybodaeth honno a'i chymhwyso mewn gwahanol gyd-destunau • ymholgar ac yn mwynhau datrys problemau • gallu cyfathrebu'n effeithiol mewn gwahanol ffurfiau a lleoliadau, drwy'r Gymraeg a'r Saesneg • gallu egluro'r syniadau a chysyniadau y maen nhw'n dysgu amdany'n nhw • gallu defnyddio rhif yn effeithiol mewn gwahanol gyd-destunau • deall sut i ddehongli data a chymhwyso cysyniadau mathemategol • defnyddio technolegau digidol yn greadigol i rhannu gwybodaeth, dod o hyd iddi a'i dadansoddi • ymchwilio ac yn gwerthuso eu canfyddiadau'n feiriadol <p>ac sy'n barod i ddysgu gydol eu bywydau</p>	<p>Cyfranwyr mentrus, creadigol sy'n:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cysylltu ac yn cymhwyso eu gwybodaeth a'u sgiliau i greu syniadau a chynnyrch • meddwl yn greadigol er mwyn ail-lunio a datrys problemau • adnabod cyfleoedd ac yn manteisio arny'n nhw • mentro'n bwyllog • arwain ac yn chwarae rolau gwahanol mewn timau'n effeithiol ac yn gyfrifol • mynegi syniadau ac emosiynau drwy wahanol gyfryngau • rhoi o'u hegni a'u sgiliau fel y bydd pobl eraill yn elwa ac sy'n barod i chwarae rhan lawn mewn bywyd a gwaith 	<p>Unigolion iach, hyderus sydd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • â gwerthoedd sicr ac sy'n sefydlu eu credoau ysbrydol ac egwyddorol • yn meithrin eu lles meddyliol ac emosiynol drwy ddatblygu hyder, cadernid ac empathi • yn cymhwyso gwybodaeth am effaith deiet ac ymarfer corff ar iechyd corfforol a meddyliol yn eu bywyd pob dydd • yn gwybod sut i ddod o hyd i'r wybodaeth a'r cymorth sydd eu hangen i gadw'n ddiogel ac iach • yn cymryd rhan mewn gweithgarwch corfforol • yn gwneud penderfyniadau pwylllog ynghylch eu ffordd o fyw ac yn rheoli risg • â'r hyder sydd ei angen i gymryd rhan mewn perfformiadau • yn ffurfio cydberthnasau cadarnhaol wedi'u seilio ar ymddiriedaeth a pharch at ei gilydd • yn wynebu heriau ac yn eu goresgyn • â'r sgiliau a'r wybodaeth sydd eu hangen i ddelio â'u bywyd pob dydd mor annibynnol ag y gallan nhw <p>ac sy'n barod i fyw bywyd cyflawn fel aelodau gwerthfawr o gymdeithas.</p>	<p>Dinasyddion egwyddorol, gwybodus sy'n:</p> <ul style="list-style-type: none"> • canfod, yn gwerthuso ac yn defnyddio tystiolaeth wrth ffurfio barn • trafod materion cyfoes ar sail eu gwybodaeth a'u gwerthoedd • deall ac yn arfer eu cyfrifoldebau a'u hawliau dynol a democrataidd • deall ac yn ystyried effaith eu gweithredoedd wrth ddewis a gweithredu • wybodus am eu diwylliant, eu cymuned, eu cymdeithas a'r byd yn awr ac yn y gorffennol • parchu anghenion a hawliau pobl eraill, fel aelod o gymdeithas amrywiol • dangos eu hymrwymiad i sicrhau cynaladwyedd y blaned <p>ac sy'n barod i fod yn ddinasyddion yng Nghymru a'r byd</p>
--	--	---	--

	Cam cynnydd 1	Cam cynnydd 2	Cam cynnydd 3	Cam cynnydd 4
<p>Mae ieithoedd yn ein cysylltu â'n gilydd.</p>	<p>Rwy'n dechrau bod yn ymwybodol o gysylltiad rhwng iaith(ieithoedd) a diwylliant, ac rwy'n datblygu ymdeimlad o berthyn.</p> <p>Rwy'n dechrau deall bod gwahanol ieithoedd yn fy amgylchedd.</p> <p>Rwy'n dechrau siarad â'm cyfoedion yn iaith y lleoliad/ysgol.</p>	<p>Rwy'n gallu adnabod bod cysylltiad rhwng ieithoedd, diwylliant a'r ymdeimlad sydd gen i o'm hunaniaeth Gymreig.</p> <p>Rwy'n gallu deall bod pobl yn defnyddio gwahanol ieithoedd.</p> <p>Rwy'n dechrau deall bod nodweddion tebyg a gwahanol rhwng ein hieithoedd</p> <p>Rwy'n dechrau defnyddio gwybodaeth sydd wedi'i chyflwyno mewn un iaith a'i mynegi yn fy ngeiriau fy hun mewn iaith arall.</p>	<p>Rwy'n gallu deall bod cysylltiadau rhwng iaith, diwylliant a hunaniaeth a bod rhain yn amrywio o fewn Cymru ac o amgylch y byd.</p> <p>Rwy'n gallu cyfathrebu mewn ystod cynyddol o ieithoedd.</p> <p>Rwy'n gallu adnabod a thrafod cysylltiadau, nodweddion cyffredin a nodweddion gwahanol rhwng yr ieithoedd rwy'n eu siarad a'r rhai rwy'n eu dysgu.</p> <p>Rwy'n gallu deall sut a pham mae ieithoedd wedi esblygu, ac yn parhau i esblygu.</p> <p>Rwy'n gallu adnabod a deall gwahanol acenion a thafodieithoedd.</p> <p>Rwy'n gallu derbyn gwybodaeth mewn un iaith a'i haddasu at wahanol ddibenion mewn iaith arall.</p>	<p>Rwy'n gallu defnyddio fy ngwybodaeth o sut mae ieithoedd yn gweithio i gefnogi fy nysgu pellach mewn ieithoedd.</p> <p>Rwy'n gallu defnyddio'r hyn rwy'n ei wybod am gysylltiadau, nodweddion cyffredin a nodweddion gwahanol rhwng ieithoedd i gefnogi fy sgiliau dysgu ieithoedd.</p> <p>Trwy archwilio proses esblygiad iaith ac etymoleg, rwy'n gallu gwella fy nealltwriaeth o adeiladwaith iaith.</p> <p>Rwy'n gallu addasu a bod yn sensitif i amrywiaeth o fewn ieithoedd a deall bod amrywiaeth yn digwydd o fewn gwahanol grwpiau cymdeithasol, rhanbarthol ac ieithyddol.</p> <p>Rwy'n gallu cymhwyso fy sgiliau trawsieithu er mwyn cefnogi dysgu ieithoedd cyfarwydd ac ieithoedd newydd.</p>